

Сања С. Маркељић  
Универзитет у Крагујевцу  
Филолошко-уметнички факултет  
Одсек за филологију

УДК 811.163.41'373.45:316.472.4  
DOI 10.46793/Uzdanica19.2.039M  
Оригинални научни рад  
Примљен: 2. септембар 2022.  
Прихваћен: 25. новембар 2022.

## О ОБЛИЧКОЈ РЕАЛИЗАЦИЈИ ЛЕКСИЧКИХ АНГЛИЦИЗАМА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ У КОМЕНТАРИМА НА ДРУШТВЕНОЈ МРЕЖИ ЈУТЈУБ

*Айстѝраќиј:* У овом раду бавимо се обличком реализацијом англицизама преузетих из одељка за остављање коментара испод видео-снимака на друштвеној мрежи Јутјуб. Пошто је у фокусу истраживања пре свега формални аспект англицизама, у раду се служимо Прћићевом поделом англицизама на сирове, очигледне и скривене и полазимо од претпоставке да корисници англицизама немају високу контактнoјезичку компетенцију. Поред Прћићевих идеја, у раду се ослањамо на идеје Рудолфа Филиповића о секундарној морфолошкој адаптацији англицизама у српском језику. Циљ је показати и описати којим се механизмима писци коментара служе приликом адаптације англицизма у српском језику, уколико до ње и дође. Анализа обличке реализације 100 англицизама у коментарима који сачињавају корпус показала је да се англицизми не адаптирају доследно и да се облички најчешће реализују као (1) неадаптирани, сирови англицизми, (2) као сирови секундарно адаптирани англицизми, (3) као (секундарно адаптирани) очигледни, тј. транскрибовани англицизми. Посебан вид обличке реализације где је један англицизам или његов део адаптиран док други није (на пример, *family frendli; Ajde lajk ko zeli part 2...*) називамо мешовитом обличком реализацијом. На основу ових података, који нам говоре да је обличка адаптација често субјективна и произвољна, сматрамо да писци коментара немају високу контактнoјезичку компетенцију и да, због све учесталијег позајмљивања енглеских лексема, у оквиру образовног система треба више радити на подизању свести о свим корацима ваљане и доследне адаптације, од којих је први и основни корак управо обличка реализација.

*Кључне речи:* англицизам, обличка реализација, Јутјуб, енглески језик, српски језик, језички контакт.

### УВОДНА РАЗМАТРАЊА

У једном од својих радова Рудолф Филиповић назвао је енглески језик језиком донатором (енгл. *donor language*), а као доказ за своју тврдњу навео многобројне речнике англицизама у разним европским и неевропским

језицима. Попуњавање појмовних и лексичких празнина, али често и помодарство најчешћи су разлози због којих говорници других језика радо прихватају англицизме (Рођић 2014: 455). О томе да енглески, први језик светске комуникације, све више продире у друге језике као великодушни донатор сведоче и бројна истраживања англицизама у разним језицима. О утицају и све већем продору енглеског у српски језик детаљно је писао Твртко Прћић. У својим радовима, Прћић посвећује значајну пажњу негативним последицама продора енглеског у српски, од којих као две најозбиљније истиче англицизацију српског језика и културе и хибридизацију српског језика. Како сам Прћић истиче (2005: 78):

Једна од најупадљивијих и најбитнијих последица све бројнијих утицаја енглеског језика на српски [...] јесте постепена хибридизација српског језика. Тако настала творевина може се назвати помало шаљиво али нажалост прикладно, англосрпским језиком. [...] Ова хибридна и спонтана творевина представља врсту српског језика који све више одступа од својих норми и (све више) бива употребљаван према нормама енглеског језика. Међутим, неопходно је нагласити да се под англосрпски језик никако не подводи сваки утицај енглеског на српски, него само оно што чини неоправдане и непотребне иновације настале под утицајем енглеске норме.

Примарни корисници овог социолекта, како га Прћић назива, јесу „урбани, обично двојезични људи млађе генерације, започетог а незавршеног образовања, који своју језичку културу стичу углавном путем популарних медија” (Прћић 2004: 318). Управо због тенденције ка претераној и неадекватној употреби англицизама на свим језичким нивоима, нарочито у оним ситуацијама када су српски еквиваленти доступни, Прћић (2013: 184) истиче да је поред лингвистичке и комуникативне компетенције неопходно да говорници српског језика развију такозвану енглеско-српску контактнोजезичку компетенцију, односно да стекну:

[...] врсту језичког знања које се односи на ваљану употребу елемената из језика даваоца у језику примаоцу, који с њим редовно долази у додир, при чему термин „ваљана употреба” овде сажима два нераздвојива аспекта добре употребе језика: прво, то је исправност, која се огледа у поштовању правила и препорука за коришћење језичких јединица у погледу писања, изговора, граматике и значења; и друго, то је доследност, која се огледа у сталном одабирању и коришћењу препоручених облика, и избегавању насумичних варијација једног истог изворног облика.

Прћићеве идеје о англосрпском, као и његову забринутост, деле и други аутори: Силашки (2012: 13) истиче да је српски само једна од многобројних жртви најезде англицизама, Клајн (2008: 163) Прћићева упозорења о англиканизацији и хибридизацији сматра сасвим оправданим услед све јачег глобалног утицаја енглеског језика и других чинилаца, попут лоших преводаца и слабог школства, Филиповић (2006: 57) се слаже са Прћићем да је

језички контакт српског и енглеског прерастао у неконтролисано преузимање и утапање у англоамеричку културу, док Мишић Илић (2011: 72) означава англосрпски као варијетет српског језика који има термилошки статус и који се може на основу разних лингвистичких параметара раздвојити од *Serghish*-а и сврстава Прћићеву монографију у несумњиво најзначајније и најобимније студије англицизама и утицаја енглеског језика на српски.

Пошто је продор енглеског у српски све већи, нарочито на лексичком нивоу, не јењава потреба за испитивањем морфолошко-семантичких аспеката лексичких англицизама и њиховог статуса, нарочито у оним сферама у којима је продор енглеског веома изражен, на пример на друштвеним мрежама. Друштвене мреже и друге платформе за дељење садржаја својом појавом довеле су до праве језичке револуције, не само у српском већ и у многим другим језицима. Речи попут *шеровајџи*, *јосџовајџи*, *лајковајџи*, *тајовајџи* постале су део наше језичке свакодневице, како у интернет сфери тако и ван ње. Онда и не чуди чињеница да је употреба англицизама нарочито присутна у комуникацији на друштвеним мрежама илити платформама.<sup>1</sup> Једна од најпопуларнијих, ако не и најпопуларнија друштвена мрежа, управо је Јутјуб.<sup>2</sup> Пошто се англицизми најпре морају адаптирати на обличком нивоу у циљу ваљане и доследне употребе и пошто приликом истраживања литературе нисмо наишли на велики број радова који се баве разноврсношћу обличке реализације, у овом раду се бавимо управо обличком реализацијом лексичких англицизама у коментарима које регистровани пратиоци канала на Јутјубу остављају у одељку намењеном за то.

## 1. ДЕФИНИЦИЈА И КЛАСИФИКАЦИЈА АНГЛИЦИЗАМА

Литература као и разни једнојезични речници нуде различите дефиниције англицизама. Поменуте дефиниције разликују се у својој свеобухватности, те ћемо их за потребе овог рада поделити на уже и шире. Као најужу дефиницију англицизма наводимо дефиницију из Мекмилановог речника (*Macmillan Dictionary*): „an English word that is used in another language”.<sup>3</sup> Као што се из наведене дефиниције може закључити, најуже дефиниције свде англицизме на искључиво лексичке позајмљенице. Овакве, тј. лексичке дефиниције, нису реткост у литератури и понекад могу бити проширене тако што се поред речи у дефиницији као англицизми наводе и фразе и идиоми: „A word or phrase borrowed from English into a foreign language” (*Оксфордгов речник*)<sup>4</sup> или „an anglicism is a word or idiom that is recognizably English in its form

<sup>1</sup> <https://jezikofil.rs/anglicizmi-nasi-nasusni/>

<sup>2</sup> <https://pcpress.rs/youtube-je-najpopularnija-drustvena-platforma/>

<sup>3</sup> <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/anglicism>

<sup>4</sup> <https://en.oxforddictionaries.com/definition/anglicism>

(spelling, pronunciation, morphology or at least one of the three) but is accepted as an item in the vocabulary of the receptor language” (Горлач 2003: 1). Свеобухватније дефиниције, у чему се и огледа њихова научна вредност и значај, истичу да једночлане или вишечлане лексичке јединице нису једина обличка реализација англицизма. Другим речима, поред речи, идиома и фраза, англицизмом се могу сматрати конструкције, синтагме и реченице које следе или одражавају норму енглеског језика, како то истиче Прћић (2005: 59), а које су више граматички него стриктно лексички феномени. Сличне дефиниције које иду у прилог Прћићевим тврдњама могу се наћи и у једнојезичним речницима, као што је Меријам Вебстер (*Merriam Webster Dictionary*<sup>5</sup>) где се англицизам дефинише као „a characteristic feature of English occurring in another language”. Поред англицизама као лексичких и граматичких феномена који настају позајмљивањем или језичким контактом, у новијим истраживањима значајна пажња се посвећује употреби самих англицизама на прагматичком нивоу језичке употребе. На пример, ослањајући се на Прћићева запажања у вези са англицизмима, Мишић-Илић и Лопичић (2011: 263) предлажу:

[...] термин прагматички англицизми, којим би се означила употреба дискурских формула из енглеског језика у ситуацијама када за њих постоје одговарајуће и устаљене формуле у српском језику, као и увођење дискурских формула из енглеског језика тамо где постоји извесна 'дискурсна празнина', тј. где није било никаквих дискурских формула у српском језику. На пример, прагматичким англицизмима могло би се сматрати уколико се продавачица у радњи обрати са 'Да ли могу да Вам помогнем?' (од енглеског *Can I help you?*) уместо уобичајеног српског 'Изволите?', или када се користе узвици и дискурсни маркери типа *бај-бај, океј, вау, ујс* (адаптирани од енглеских *Bye-Bye, Ok, wow, oops*), или ако се на штампаном рачуну користи учтива формула 'Хвала што сте користили наше услуге' (од енглеског *Thank you for using our services*).

Једну од најисцрпнијих класификација англицизама у српском језику понудио је Твртко Прћић. Анализирајући англицизме из четири различита, али међуповезана угла (како сам истиче), Прћић (2005: 119–134) у својој књизи *Енглески у српском* предлаже следећу поделу: (1) сирови, очигледни и скривени (према врсти); (2) преобликовани, преведени и мешовити (према настанку); (3) оправдани, условно оправдани и неоправдани; (4) одомаћени, делимично одомаћени и неодомаћени (према статусу).

Пошто је у овом раду фокус на облику, у овом делу ћемо рећи нешто више о врстама англицизама према обличкој реализацији, где Прћић разликује сирове, очигледне и скривене англицизме. Сирови англицизми у српском језику подразумевају речи, синтагме и реченице које су преузете из енглеског језика директно, без икаквог прилагођавања њиховог писања српском језику. На пример, *e-mail, attachment, air bag, computer consultant*,

<sup>5</sup> <https://www.merriam-webster.com/dictionary/anglicism>

синтагме *fashion week, by the way, of course*, реченица – *no comment!* (Прћић 2005: 122). Очигледни англицизми су све оне лексичке јединице, речи-лексеми (именице, глаголи, придеви, прилози, узвици итд.), афикси (префикси и суфикси) који су преузети из енглеског језика, који су више или мање интегрисани у систем језика – на ортографском, фонолошком, морфосинтактичком, семантичком и прагматичком плану, и који ће временом стећи статус више или мање одомаћене речи или афикса. На пример, *фајл, милкишејк, даунлоудовајти* и сл. (Прћић 2005: 121). Нека реч, синтагма или реченица може да одражава норму и/или следи обичаје енглеског језика. У оваквим случајевима, значења и/или употребе својствене облицима енглеског језика крију се у облицима српског језика, који се релативно брзо одомаћују, па стога ову групу називамо скривени англицизми. На пример, *миш* од *mouse*, *којија* од *cornu* и др. (Прћић 2005: 122).

## 2. АДАПТАЦИЈА АНГЛИЦИЗАМА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Адаптација је неопходан процес кроз који англицизам мора проћи да би постао део језика којем изворно не припада. Према Рудолфу Филиповићу, адаптација англицизама одвија се на два нивоа: на примарном и секундарном нивоу, као и на морфолошком и семантичком нивоу. Након што се утврди облик и граматичка функција англицизма на нивоу примарне адаптације, могу наступити секундарне промене. Филиповић (1986: 142) означава секундарну адаптацију као додатни процес адаптације реплике који почиње од њене интеграције у језик-прималац када реплика почиње да се понаша као свака друга домаћа реч, те су стога промене које се на њој дешавају типичне за све домаће речи језика-примаоца. На пример, *бар–барски, блефирајти–изблефирајти, рекорд–рекордан*. У погледу секундарне адаптације на нивоу семантике, Филиповић (1986: 65) разликује три врсте адаптације: нулту семантичку екстензију, сужење значења у пољу и по броју, као и проширење значења по броју и у пољу. Нулта семантичка екстензија, како сама синтагма сугерише, припада нивоу примарне адаптације и не подразумева промене у значењу језичке позајмљенице. Као неке од примера ове семантичке екстензије Филиповић наводи изразе за пиће и храну, спортске изразе, изразе у области плесова, музике, карташких игара, занимања, паса, одеће итд. Нивоу примарне адаптације такође припадају промене у сужењу значења, при чему се значење позајмљенице своди на једно, често уже специјализовано значење. Као пример наводимо следеће: *корнер* у енглеском језику означава и корнер и угао, *ћошак*, док се у српском као језику-примаоцу усталио само као место – угао терена – одакле се изводи ударац. Нивоу секундарне адаптације припадају промене у проширењу значења, када језичка позајмљеница добија ново значење након дуже употребе у језику. Илуструјемо ову појаву

примером *најлон*, који је у српском језику добио значење 'пластика', које се јавља као атрибут у изразима попут *најлон-сиџолњак*, *најлон-џашика*, *најлон врећица* (Филиповић 1986: 160).

С обзиром на то да се у овом раду фокусирамо на обличку реализацију англицизама, ову прилику користимо да напоменемо да се нећемо бавити адаптацијом англицизама на нивоу семантике.

### 3. АНАЛИЗА КОРПУСА И РЕЗУЛТАТИ

#### 3.1. КОРПУС

У овом раду бавићемо се обличком реализацијом лексичких англицизама у коментарима на друштвеној мрежи Јутјуб. Пошто је енглески језик примарни језик интернета и друштвених мрежа, Јутјуб, као и друге друштвене мреже, представља плодно тло за настајање, употребу и испитивање англицизама и последица енглеско-српског језичког контакта. Последице тог контакта највише се испољавају у области српског правописа и лексике (Вуковић 2020: 74). Такође, Јутјуб сматрамо сфером која обилује англицизмима, тј. грађом за наш корпус, и због језичких навика самих јутјубера. На пример, приликом прикупљања корпуса неретко се дешавало да се англицизми обилато користе у насловима клипова: *Трамџ је банован јер има велики уџицај на људе!*, *STA SU YOUTUBERI RADILI PRE YOUTUBEA?!...* Како Филиповић Ковачевић истиче (2018: 70), начин на који јутјубери користе језик утиче на језичке навике корисника.

За потребе овог рада анализирали смо видове обличке реализације 100 англицизама. Сви англицизми, који се у раду наводе у неизмењеном облику, преузети су из одељка за остављање коментара.<sup>6</sup> У корпус рада не улазе реченице као јединице анализе, нити ћемо се у овом раду подробно бавити променама у значењу, као ни оправданошћу или неоправданошћу англицизма. Нагласак је превасходно на механизмима обличке адаптације енглеске лексеме у српском језику. Обличка адаптација први је и обавезан корак ваљане и доследне употребе англицизама. С обзиром на фокус истраживања, служићемо се Прћићевом обличком типологијом англицизама на очигледне, сирове и скривене. Поред врсте англицизма, настојаћемо да сагледамо секундарне морфолошке промене, које очекујемо. Битно је нагласити да англицизмом сматрамо сваку енглеску реч која се адаптирана, делимично или у потпуности неадаптирана, користи у коментарима који сачињавају корпус, без обзира на

---

<sup>6</sup> Међу јутјуберима из чијих смо одељака за остављање коментара преузимали материјал за овај корпус су: Муђа, Андрија Јо, Леа Станковић, Ружа Рупић, Јана Дачовић, Марија Жежељ, Бицован, ЛошмиПанда, Јасерштајн, Стубери, Нађа Стојановић, Уврнути шотови, Бицован, Марио Врећо, Омчо, Nale's Lifestyle Vlog, Магични видео, Кика.

то да ли је прихваћена у српском, наведена и описана у речницима страних израза и англицизама. Уколико узмемо за озбиљно Прћићеву тврдњу (2004: 312) „да су осећајни корисници језика знатно бројнији од оних језички осетљивих и истанчаних” и „да за њих језичка норма представља тек мртво слово на папиру”, у овом раду полазимо од претпоставке да ће обличка реализација англицизама бити субјективна, произвољна и разноврсна, односно да корисници англицизама немају високу контактнोजезичку компетенцију.

У наставку дајемо преглед енглеских лексема које су писци коментара у српском језику користили као адаптиране или неадаптиране англицизме. Прву и најбројнију групу чине следеће именице: *sub(s), YouTube, youtuber, live, clickbait, clickbaiter, stream, thumbnail, double daily, giveaway, collab, content, content creator, diss, diss track, like button, prank, gamer, challenge, house tour, room tour, story mode, intro, outro, Roblox, post, part, diamond play button, like, dislike, fail, choker, meet-up, autotune, snapchat, makeover, review, friend, voiceover, suicide, killer clown, Instagram, background tribute, play list, part, review, game-play, boyfriend, hoverboard, domestic abuse, timing, notification, podcast, meme, meme review, rant, community strike, follower, jumpscare, creepypasta, fun fact, roasting, energy boost, plot twist, voiceover, review*. Другу групу чине следећи глаголи: *subscribe, sub, share, edit, upload, download, rant, roast, prank, diss, pin, tag, ban, roast, dislike, hate, like, check, clickbait, cringe, simp, edit, spoil, troll*. Трећу групу чине следећи придеви: *family friendly, drama free, cute, cool, cringe, fake, creepy, cringe, random, recommended*.

### 3.2. РЕЗУЛТАТИ АНАЛИЗЕ<sup>7</sup>

Анализа корпуса потврдила је наше иницијалне претпоставке. Није примећен висок ниво контактнोजезичке компетенције код писаца коментара. Писци коментара се не придржавају правила и препорука за коришћење језичких јединица у погледу писања. Штавише, у корпусу велики број енглеских лексема остаје неадаптиран на примарном нивоу. Такође, што се тиче доследности, која се огледа коришћењу препоручених облика и избегавању насумичних варијација, неретко се дешава да су писци коментара употребљавали англицизме на недоследан начин. На пример, пратиоци канала некада *ѝранкају* па *ѝренкају*, уживају у *кониѝенију* или *contentи*, некада се *сабују*, нека *субскрајују*... Идентификована су три различита типа обличке реализације, које испод представљамо. Овом приликом напомињемо да су из корпуса одабрани примери које сматрамо најрепрезентативнијим и који садрже енглеске лексеме које смо најчешће затицали, адаптиране или неадаптиране, у коментарима. Одабраним бројем примера настојимо да верно

<sup>7</sup> Примери су наведени у неизмењеном облику.

осликамо тренутно стање и типове обличке реализације енглеских лексема у овој интернет сфери.

### 3.2.1. СИРОВИ АНГЛИЦИЗМИ У КОРПУСУ

Сирове англицизме из корпуса илуструјемо примерима (1)–(16). Енглеске речи, због своје синтаксичке позиције у коментару, нису адаптиране ни на који начин, тј. појављују се у свом изворном енглеском облику. Ову групу бисмо у складу са Прћићевим теоријским постулатима означили као сирове англицизме са нултим графичким преобликовањем који су нашли своје место у коментарима путем директног трансфера:

- 1) Ajde rant na jelenu krunic
- 2) Budu li mi djeca gledala i pratila takav content, osobno cu ih poslati u dom za nezbrinutu djecu, a sebe u zatvor zbog zanemarivanja djece.
- 3) Andrija ti si mi omiljeni youtuber
- 4) Najbolji na balkanskoj sceni drama-free man is fucking awesome
- 5) Kako creepy
- 6) Bacite sub na moj kanal [...]
- 7) Moze li i part 2 ovoga plsssss
- 8) ti si jedan sjajan energy boost
- 9) Hahahhaha evo recommended u 01:20 ujutro. Jelena pozz uz tebe smo :D
- 10) Svaka ti cast za ceo trud i rad, zasluzujes mnogo vise :P Samo ovako nastavi, i usput neka bude neki gameplay !
- 11) odgledao sam ovaj jump scare jedno 85 puta i idalje je jebeno smesno !! samo napred
- 12) Treba uzeti inspiraciju iz Grčkog progressa osvajanja Troje i pozvati Stefana da 1 na 1 riješi sudbinu Kosova sa nekim random Kosovarom.
- 13) Hrvatski podcast je tek posebna prica
- 14) Hahahaha! Odličan! Nastavi roasting molim te
- 15) Fun fact: Trebalo nam je godinu i po dana da se dogovorimo da snimimo video
- 16) Sad kad opet popušiš community strike jer će ti najvjerojatnije puknuti prijavu za govor mržnje -\_-

У зависности од комуникативне намере писца коментара, као и позиције англицизма у реченици, сирови англицизми бивају секундарно адаптирани тако што се на њих, у њиховом изворном, примарно неадаптираном облику, додаје одређени наставак. Секундарна морфолошка адаптација подразумевала је додавање наставака за множину, лице, време, начин, умањивање, суперлативност, интензификацију, извођење падежних и придевских облика. У наставку илуструјемо:



*YouTuber*

- 17) Kraljice zelimo drugi deo ti si naj youtuberka  
Vi ste mi omiljeni youtube-ri  
Odavno nisam videla tako pozitivnu i prirodnu youtuberku.  
Zaga je dala lepu ideu svim youtuberinama  
Ovi youtubercici koji samo hoće preglede mogu da se nose

*cringe*

- 18) Ovo je nesto najcringe sto sam videla u zivotu  
Znaci vidjela sam thumbnail i odmah sam CRINGE-OVALA  
Samo tvoj video je cringe ja sam na tebe cringovao 😏😏😏😏

*cool, cute*

- 19) pre cool i ja se svegaaaa plasim  
omggggg pre cutee

*subscribe, subscriber*

- 20) Srecno sa subscriberima nadam se da ces dobiti DIAMOND PLAY BUTTON

*live*

- 21) Radi najduze liveove na Youtubu

*roast*

- 22) Hajde da ga roastujemo u komentarima  
Magicni izbacio roast-uj me. Moj zivot ponovo ima smisla.  
Gledam ove klipove i kontam da je on više vas roast-ovao nego vi njega

*challenge*

- 23) Lajk ko zeli da urade jos ovakvih challenge-a

*giveaway, instgram*

- 24) Jelena, ja sam pobednica giveawaya i rekla si da se pobednici jave na instgram-u

*thumbnail*

- 25) dajte mi link strima sa thumbnaila  
Opa novi thumbnailovi  
zasto mario na thumnailu ima najtamniji ten?

*diss*

- 26) Koliko si arogantan, niskointeligentan i pun sebe da je to strasno, samo si ti u pravu, samo je ono sto ti govoris istina samo tvoji *dissevi* su desetke ovi ostalu su nule hahahahahahah shvatices kad odrastes koliki si glupan bio

*creepypasta*

- 27) UVEKK mi ulepsas dan, pa cak i sa *creepypastama* :D

*clickbaiter*

- 28) svi ovi *clickbaiterski* videi me zivciraju

*like*

- 29) *like-ovo* sam ti sliku na instagramu

*simp*

- 30) Slazem se, slazem se! Takodje mislim da kad bi ti poceo cesce da snimas I tebe bi *simp-ovale* devojke.

*jump scare*

- 31) pre bih gledao *jump scareove* nego ovo sve ti je\*em

*content*

- 32) jako sam zadovoljan tvojim *contentom*

*follow*

- 33) snimaj kako skupljam *followere*

*spoil*

- 34) Uredio sam komentar za ove koji cvile da sam im *spoilao* video

*troll*

- 35) Ja sam sve vreme u fazonu da lik pokusava da *trolluje* na ogromnoj skali, nemam drugo objasnjenje.

*voiceover*

- 36) Mario koji *voiceoveruje* luku čolak kao moja nova omiljena stvar.

### 3.2.2. ОЧИГЛЕДНИ АНГЛИЦИЗМИ У КОРПУСУ

Поред сирових англицизама, у корпусу је приметна употреба очигледних англицизама. Очигледне англицизме илуструјемо следећим примерима:

*prank*

- 1) Ali prvi prenk je hit :D Svaka čast na ideji  
Lea prenkuj Andreju

*content*

- 2) Ovakve treba podržati na ovom jutjubu, naravno nije ovaj kontent za svakog:)  
Ako nista nadam se da ce se nakon sto napravi neke ozbiljne pare, ipak vratiti starom kvalitetnom i inteligentno provokativnom kontentu u kojem se zapravo moze uzivati i iz kog se mogu izvuci neke dobre poente i teme.

*check*

- 3) Upravo čekiram da li ima nešto novo kod albino momka i stiže notif :)))

*content creator*

- 4) Није јутјубери него контент креатори  
Odlican kontent kreator!

*gamer*

- 5) Posetite kanal ludi gejmer Nemanja

*timing*

- 6) imas tajming nemas ideju hahah

*subscribe, sub, like*

- 7) Sabovala sam te danas zato sto imam drugi profil i pratim te vise od 3 godine  
Subskrajbovala sam se na tvoj kanal i lajkovala ovaj video.

*fake*

- 8) Ovo je fejk

*cute*

- 9) Mn je ovaj video kjut pogotivu prvih 2-3 minuta nzm zasto

*like, dislike*

- 10) Mame dislajkovele  
Lajkujte video da bi mikrofona radio u sledecoj epizodi  
sta god napisem niko ne lajka

*YouTuber*

- 11) Andrija mi je omiljeni jutuber

*like, share, subscribe*

- 12) Obavezno šerujte i lajkujte!  
Naravno lajkić, serić, sabskrajbić.

*hate*

- 13) Došla si ovamo samo da ishejtuješ selenu

*ban*

- 14) Nemojte vredjati devojčicu u komentarima, svaki isti komentar bice banovan i obrisani [...]

*whisper challenge, challenge*

- 15) Snimaj još neki čelendž sa drugaricom, baš ste dobar tandem.  
Molim te snimi visper celendz sa drugaricom a inace najjaci si

*cringe*

- 16) Kaze krindz poruke a ona se palila na to hmm jadno ajmo dalje  
Nešto najkrindž sto sam ikada procitala u zivotu  
ne brini se svi se blamiramo i onda se krindzujemo u budućnosti  
Ne kontam zasto se ljudi na tik toku toliko krindzuju da i sami skontaju da su  
glupi  
KRINDZUJEEEMMM 😞 😞 😞

*clickbaiter*

- 17) To su te klikbejterske face  
Ovi klikbejtovi smaraju previse  
prvi put da klikbejt nije daleko od istine

*pin*

- 18) Zdravo Mudjo pinuj mi komentar, moras

*collab (short for collaboration)*

- 19) Uradi kolab sa bakom  
jel može još ovih epskih kolabova

*rant*

- 20) Pazi da ne dobijes rent bolest

*killer clown*

- 21) Bravo . Pravi si kiler klaun

*background tribute*

22) Најјачи бекграунд трибјут икада, није ми добро.

*meme, meme review*

23) Најбољи mim revju до сада

Ово су најјаче mimovske рецензионе фреквенције до сада!

*podcast*

24) Зашто људи имају потребу да слушају овакве podkaste у којима ти неко говори шта треба да радиш и како треба да радиш.

### 3.2.3. МЕШОВИТА ОБЛИЧКА РЕАЛИЗАЦИЈА АНГЛИЦИЗАМА

У овом посебном случају обличке реализације, корисници англицизма прибегавају крајње субјективној употреби мешовитих англицизама, који могу, али и не морају бити секундарно адаптирани. Мешовити англицизам је у свим пронађеним примерима представљао комбинацију сировог и очигледног англицизма који заједно чине једну семантичку целину:

- 1) Razvalite taj lajk button
- 2) Ti si obican retard i clickbejter
- 3) Clickbejtaro jedna ahahahahahahaha :P Niko se nije pofajtaja.
- 4) Sad smo family frendli content
- 5) Ubuduce, ova play lista dok se sminkam

Посебан случај мешовите обличке реализације англицизама чине реченице у којима писац коментара две различите лексеме из енглеског језика, сасвим субјективно и произвољно, адаптира на различит начин. У случају оваквих реченица, једна лексема реализује се као сирови англицизам, док се друга реализује као адаптиран очигледни англицизам. Наведено илуструјемо следећим примерима:

- 6) Ajde lajk ko zeli part 2
- 7) Like ako si uso zbog tam nejla
- 8) dodaj me u roblox-u nesto mi je net a mi nsmo bili frendovi
- 9) Skroz fake! Glume za koji lajkić
- 10) Ovo je neki high tier kontent!!!
- 11) Koliko lajkova da kupis i da bavis review za njegov "univerzitet"?

## ЗАКЉУЧАК

Судећи по броју англицизама који се могу видети и чути како у на-словима видео-клипова тако и у самим видео-клиповима и одељку који је намењен за остављање коментара, можемо слодобно рећи да Јутјуб заиста јесте сфера у којој је неконтролисано преузимање лексема из енглеског језика узело маха. Спроведено истраживање је показало да језик регистрованих пратилаца обилује употребом сирових, очигледних и сирово-очигледних илити, како смо их ми назвали, мешовитих англицизама. Ови подаци нам говоре да се преузимање енглеских лексема малтене подразумева, али да се о њиховој доследној и ваљаној обличкој адаптацији не води довољно рачуна. Директно преузимање уз нулто, делимично или, у случају очигледних англицизама, потпуно преобликовање продуктивнији је механизам позајмљивања енглеских речи него адекватни превод у потпуном складу са нормом српског језика. Ова разноврсност у обличкој реализацији англицизама последица је недовољно развијене контактнोजезичке компетенције, која се одликује бројним насумичним варијацијама у обличкој адаптацији и честом изостанку чак и примарне адаптације англицизма.

С обзиром на то да популарност Јутјуба не јењава, а да број англицизама, поготову неадаптираних, који су, намеће се утисак, постали устаљени у комуникацији на Јутјубу, није мали, слажемо се са Прћићевим тврдњама да је неопходно у оквиру образовног система радити на развијању свести о контактнोजезичкој компетенцији или барем у сарадњи са лингвистима и лексикографима понудити адекватне преводне еквиваленте за лексеме које се учестало користе на овој друштвеној мрежи, како би се тиме спречио даљи продор облички сировог и очигледно преобликованог енглеског у српски. У супротном, може се десити да ћемо у некој даљој или ближој будућности, барем у сфери друштвених мрежа, сви *follow-ати*, *кринцовати*, *кликбејџивати*, *roastовати*, *иполовати*, постављати или коментарисати *контент*, критиковати *content creator* итд.

## ЛИТЕРАТУРА

Вуковић (2020): М. Вуковић, Инстаграм, један од узрока инвазије енглеских речи у употреби српског језика код младих, *Башинина*, 50, Лепосавић: Институт за српску културу Приштина, 73–90.

Горлач (2003): М. Görlach, *English Words Abroad*, Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Клајн (2008): И. Клајн, Пуризам и антипуризам у данашњем српском језику, *Јужнословенски филолоџ: њовремени сѝис за словенску филолоџију и линџвистѝику*, 64, Београд: Српска државна штампарѝа, 153–176.

Миљић (2013): М. Милић, *Anglicizmi kao sinonimi u srpskom jeziku*, Novi Sad: Filozofski fakultet.

Мишић Илић (2011): В. Мишић-Илић, *Anglosrpski i Serghish: Dva varijeteta srpskog jezika nastala pod uticajem engleskog, Jezik u upotrebi. Primenjena lingvistika u čast Ranku Bugarskom*, Beograd: Друштво за применјену лингвистику Србије, Филолошки факултет, 71–93.

Мишић Илић, Лопичић (2011): В. Мишић-Илић, В. Лопичић, *Pragmatički anglicizmi u srpskom jeziku, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 54/1, Novi Sad: Matica srpska, 261–273.

Прћић (2004): Т. Прћић, *Anglicizmi u našoj svakodnevnoj praksi: kako iz koncentričnih začaranih krugova?, Život i delo akademika Pavla Ivića*, Subotica: Gradska biblioteka; Beograd: SANU, Narodna biblioteka Srbije, Institut za srpski jezik SANU; Novi Sad: Matica srpska, Filozofski fakultet; Subotica: Minerva, 311–325.

Прћић (2005): Т. Прћић, *Engleski u srpskom*, Novi Sad: Zmaj; Petrovaradin: Alfa graf.

Прћић (2013): Т. Прћић, *Englesko-srpska kontaktnojezička kompetencija: od prakse preko teorije do prakse, Jezici i kulture u vremenu i prostoru II/2. Tematski zbornik*, Novi Sad: Filozofski fakultet, 183–195.

Родић (2014): С. Родић, *Sekundarna semantička i morfološka adaptacija anglicizama u komunikaciji na Fejsbuku o rjaliti programima, Jezici i kulture u vremenu i prostoru, tematski zbornik*, III, Novi Sad: Filozofski fakultet, 455–466.

Силашки (2012): Н. Силашки, *Srpski jezik u tranziciji: o anglicizmima u ekonomskom registru*, Beograd: Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta.

Филиповић (1986): Р. Филиповић, *Teorija jezika u kontaktu: uvod u lingvistiku jezičnih dodira*, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Školska knjiga.

Филиповић (2006): С. Филиповић, *Semantika anglicizama u srpskom jeziku u registru mode, Philologia*, 4, Beograd: Svetlo, 57–64.

Филиповић-Ковачевић (2018): С. Филиповић-Ковачевић, *Leksika u srpskom jeziku pod uticajem engleskog u žargonu omladine u klipovima jutjuberа Jaserštajna, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 43/1, Novi Sad: Filozofski fakultet, 69–81.

Sanja S. Markeljić

University of Kragujevac  
Faculty of Philology and Arts  
Department of Philology

## MORPHOLOGICAL (NON)ADAPTATION OF LEXICAL ANGLICISMS USED BY SERBIAN SPEAKERS WHEN POSTING COMMENTS ON YOUTUBE

*Summary:* This paper deals with morphological adaptation of Anglicisms used by speakers of Serbian when posting comments on YouTube. Given the main focus of our research, we rely on Prčić's classification of Anglicisms in Serbian. According to Prčić, there are three types of Anglicisms in Serbian: raw, obvious and hidden. Raw Anglicisms are not

adapted in any way and are used as such in Serbian. For example, in *all-inclusive aranžman*, *all-inclusive* is an example of a raw, non-adapted Anglicism. Obvious Anglicisms are English words that have been fully adapted to the linguistic system of the Serbian language. These anglicisms are orthographically, phonologically, and morphosyntactically Serbian, but it is obvious that they are loanwords. For example, *lajk* (eng. *like*), *daunloudovati* (eng. *download*)... Hidden Anglicisms refer to the phenomenon of Serbian words and phrases being used in the same way as their English counterparts. For example, Serbian word *kopija* might develop the same meaning as its English counterpart *copy*. In addition to Prčić's classification, we simultaneously rely on Filipović's ideas about the primary and secondary morphological adaptation of English loanwords. Primary morphological adaptation entails deciding how the word will be written and pronounced in Serbian. After that, the word undergoes secondary morphological adaptation, that is, it must be used in accordance with all the morphosyntactic rules of Serbian. New forms of the word (for example, adjectival forms...) are derived using standard Serbian affixes.

The goal of this paper was to describe the ways in which subscribers adapt English words, if they happen to do that at all. The analysis of the morphological adaptation of Anglicisms in Serbian is based on a corpus of 100 Anglicisms that Serbian subscribers incorporated into their comments. The research results were the following: (1) the most commonly used Anglicisms are raw and obvious Anglicisms; (2) both raw and obvious Anglicisms undergo secondary morphological adaptation (for example, *klilbejterski*, *contentom*); (3) examples of hidden Anglicisms were not found in the corpus; (4) subscribers sometimes adapt only one or one part of the Anglicism (for example, *family frendli*, *clickbejter*; Ajde lajk ko zeli *part 2*); (5) morphological adaptation is varied, arbitrary, and entirely subjective. Given that the use of raw and obvious Anglicisms, particularly on different social media platforms, such as YouTube, remains unabated, it is necessary to raise awareness about the importance of proper morphological adaptation of foreign words in Serbian, which is one of the essential prerequisites for their proper usage and preservation of the Serbian language.

*Keywords:* Anglicisms, morphological adaptation, YouTube, English language, Serbian language, language contact.